

Γενί Μαχαλέ

Summary :

Χωριό στην ευρωπαϊκή ακτή του Άνω Βοσπόρου. Οι κάτοικοί του ήταν αποκλειστικά Ρωμιοί, στην πλειονότητά τους ψαράδες και ναυτικοί.

Other Names

Σκλετρίνα

Geographical Location

Βόσπορος

Historical Region

Βόσπορος

1. Τοποθεσία – Ονομασία

Το Γενί Μαχαλέ (Νέα Συνοικία) ήταν ένα μικρό ψαροχώρι, ένα από τα τελευταία χωριά στην ευρωπαϊκή ακτή του Άνω Βοσπόρου. Η περιοχή συνορεύει με το [Μπουγιούκντερε](#) και το Σαριγιέρ. Το χωριό ονομαζόταν επίσης Σκλετρίνα, παραφθορά του ονόματος του ξεροπόταμου Σκληθρίνα και του ονόματος του γειτονικού κόλπου Σκληθρινούς.¹

2. Πληθυσμός

Οι κάτοικοι του Γενί Μαχαλέ ήταν αποκλειστικά Ρωμιοί.² Η πλειονότητα ασχολούνταν με τη θάλασσα. Κατά τον Σκαρλάτο Βυζάντιο, το Γενί Μαχαλέ ήταν συνοικισμός «χριστιανών, ναυτών των πλείστων και αλιέων».³ Το 1873 ο πληθυσμός ανερχόταν σε 650 κατοίκους, οι περισσότεροι από τους οποίους ήταν ψαράδες. Σε έκθεση της Εκπαιδευτικής Επιτροπής του [Φιλολογικού Συλλόγου](#) το 1885 αναφέρεται ότι η κοινότητα αποτελείται από 200 οικογένειες.⁴ Το 1905 η ρωμιορθόδοξη κοινότητα του Γενί Μαχαλέ αποτελούνταν από 180 οικογένειες.⁵ Στη διάρκεια του Α' Παγκόσμιου πολέμου, οι κάτοικοι του Γενί Μαχαλέ ήταν 1.725 άτομα βάσει των στατιστικών του Οικουμενικού Πατριαρχείου.⁶

Η ρωμιορθόδοξη κοινότητα του Γενί Μαχαλέ μετά την [Ανταλλαγή](#) και την ίδρυση της Τουρκικής Δημοκρατίας αποτέλεσε τη μικρότερη κοινότητα της μητρόπολης Δέρκων. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Οικουμενικού Πατριαρχείου το 1949, η εν λόγω κοινότητα αποτελούνταν από 80 οικογένειες.⁷ Λίγα χρόνια αργότερα, το 1955, και σύμφωνα με τα στοιχεία που παραθέτει ο Χριστόφορος Χρηστίδης από το προσωπικό του αρχείο, η κοινότητα του Γενί Μαχαλέ αποτελούνταν από 77 οικογένειες και διέθετε μία φιλόπρωχο αδελφότητα.⁸

3. Θρησκεία

Η ορθόδοξη κοινότητα του Γενί Μαχαλέ υπάγεται στη μητρόπολη Δέρκων. Ο ορθόδοξος ναός της περιοχής ήταν αφιερωμένος στον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο. Η εκκλησία αυτή θεμελιώθηκε ως μετόχι της Σταυροπηγιακής Μονής της Θεοτόκου του Μαύρου Μώλου στην ίδια θέση όπου προϋπήρχε από το 1530 ναϊσκος προς τιμήν του Ιωάννη του Προδρόμου.⁹ Από το 1656 όμως εντάχθηκε στη δικαιοδοσία της μητρόπολης Δέρκων. Η εκκλησία ερειπώθηκε γύρω στο 1820 και ξανακτίστηκε το 1834. Ο Βυζάντιος αναφέρει σχετικά: «Η εκκλησία του χωριού, τιμωμένη επ' ονόματι του Προδρόμου, είν' έκπαλαι περίφημος διά τα εν αυτή τελούμενα θαύματα. Κρημισθείσα δε περί τας αρχάς του Ελληνικού αγώνος υπό των δοκίμων του πυροβολικού των πλησίον φρουρίων (Τάμπια-γιαμακλαρύ), ανηγέρθη προ τινών ετών χωρητικότερα».¹⁰ Ο ναός καταστράφηκε ακόμα μια φορά στο σεισμό του 1894, αλλά επισκευάστηκε αμέσως μετά. Υπέστη επίσης ζημιές και στα γεγονότα της [6ης-7ης Σεπτεμβρίου 1955](#). Στη βόρεια πλευρά του ναού, σε υπόγειο θολωτό χώρο, βρίσκεται το αγίασμα, το οποίο θεωρείται ευεργετικό για τους βαρβήκοους και όσους πάσχουν από ελονοσία.¹¹

Γενί Μαχαλέ

4. Εκπαίδευση

Η κοινότητα συντηρούσε **αλληλοδιδασκτικό** σχολείο με περίπου 110 μαθητές. Στα τέλη του 19ου αιώνα μαρτυρείται μεικτή δημοτική σχολή όπου φοιτούσαν 120 μαθητές και μαθήτριες.¹² Το 1905 η κοινότητα διέθετε μια σχολή αρρένων με 148 μαθητές και ένα νηπιοπαρθεναγωγείο με 50 νήπια και μαθήτριες.¹³

1. Gyllius, P., *İstanbul Boğazi* (İstanbul 2000), σελ. 141-142.
2. Παπαστράτης, Θ., *Γειτονιές του Βοσπόρου* (Αθήνα 2003), σελ. 165· Φραγκούδης, Γ.Σ., *Η Κωνσταντινούπολις (Βυζάντιον-Σταμπούλ). Περιγραφή της Κωνσταντινουπόλεως λήγοντος του 19ου αιώνας* (Αθήνα 1901), σελ. 245.
3. Βυζάντιος, Σ., *Η Κωνσταντινούπολις, ή περιγραφή τοπογραφική, αρχαιολογική και ιστορική Β* (Αθήνα 1862), σελ. 172.
4. Μήλλας, Α., *Σφραγίδες Μητροπόλεων Χαλκηδόνος-Δέρκων* (Αθήνα 2000), σελ. 293-294.
5. *Ημερολόγιον των Εθνικών Φιλανθρωπικών Καταστημάτων του Έτους 1906* (Κωνσταντινούπολη 1905), σελ. 149.
6. Μήλλας, Α., *Σφραγίδες Μητροπόλεων Χαλκηδόνος-Δέρκων* (Αθήνα 2000), σελ. 296.
7. Σταματόπουλος, Κ.Μ., *Η τελευταία αναλαμπή. Η κωνσταντινουπολίτικη ρωμηοσύνη στα Χρόνια 1948-1955* (Αθήνα 1996), σελ. 291.
8. Χρηστίδης, Χ., *Τα Σεπτεμβριανά* (Αθήνα 2000), σελ. 304.
9. Γκίνης, Ν. – Στράτος, Κ., *Εκκλησίες της Κωνσταντινούπολης* (Αθήνα 1999), σελ. 151.
10. Βυζάντιος, Σ., *Η Κωνσταντινούπολις, ή περιγραφή τοπογραφική, αρχαιολογική και ιστορική Β* (Αθήνα, 1862), σελ. 172.
11. Ατζέμογλου, Ν., *Τα Αγιάσματα της Πόλης* (Αθήνα 1990), σελ. 125.
12. Μήλλας, Α., *Σφραγίδες Μητροπόλεων Χαλκηδόνος-Δέρκων* (Αθήνα 2000), σελ. 293-294.
13. *Ημερολόγιον των Εθνικών Φιλανθρωπικών Καταστημάτων του Έτους 1906* (Κωνσταντινούπολη 1905), σελ. 149.

Bibliography :

	Σταματόπουλος Κ.Μ. , <i>Η τελευταία αναλαμπή. Η κωνσταντινουπολίτικη ρωμηοσύνη στα χρόνια 1948-1955</i> , Αθήνα 1996
	<i>Ημερολόγιον των Εθνικών Φιλανθρωπικών Καταστημάτων του έτους 1906</i> , Κωνσταντινούπολις 1905
	Χρηστίδης Χ. , <i>Τα Σεπτεμβριανά</i> , Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, Αθήνα 2000
	Ατζέμογλου Ν. , <i>Τα Αγιάσματα της Πόλης</i> , Αθήνα 1990

Γενί Μαχαλέ

	Βυζάντιος Σ. , <i>Η Κωνσταντινούπολις. Περιγραφή Τοπογραφική, Αρχαιολογική και Ιστορική</i> , Β, Ανδρέας Κορομηλάς, Αθήναι 1862
	Στράτος Κ., Γκίνης Ν. , <i>Εκκλησίες της Κωνσταντινούπολης</i> , Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 1999
	Παπαστράτης Θ.Ο. , <i>Γειτονιές του Βοσπόρου</i> , Αθήνα 2003
	Φραγκούδης Γ. , <i>Η Κωνσταντινούπολις (Βυζάντιον-Σταμπούλ). Περιγραφή της Κωνσταντινουπόλεως λήγοντος του 19ου αιώνας</i> , Αθήναι 1901
	Gyllius P. , <i>İstanbul Boğazi (De Bosporo Thracio)</i> , Eren, İstanbul 2000
	Μήλλας Α. , <i>Σφραγίδες Μητροπόλεων Χαλκηδόνος – Δέρκων</i> , Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, 2000 Αθήνα

Webliography :

	Ecumenical Patriarchate
http://www.ec-patr.org/afieroma/churches/index.php?lang=en	
	ΡΩΜΑΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ
http://www.phs.uoa.gr/dlab/rum_com1.htm#To_Ιστορικό_του_Προγράμματος	

Glossary :

	αλληλοδιδασκτική μέθοδος, η
Μέθοδος διδασκαλίας σύμφωνα με την οποία προχωρημένοι μαθητές, «πρωτόσχολοι», εκτελούν χρέη βοηθού του δασκάλου διδάσκοντας σε μικρότερες τάξεις.	

Sources

Φραγκοúδης, Γ.Σ., *Η Κωνσταντινούπολις (Βυζάντιον-Σταμπούλ). Περιγραφή της Κωνσταντινουπόλεως λήγοντος του 19ου αιώνας* (Αθήνα 1901).

Βυζάντιος, Σ., *Η Κωνσταντινούπολις, ή περιγραφή τοπογραφική, αρχαιολογική και ιστορική Β* (Αθήνα 1862).

Ημερολόγιον των Εθνικών Φιλανθρωπικών Καταστημάτων του Έτους 1906 (Κωνσταντινούπολη 1905).